

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 915 L

**Wijziging van de begrotingsstaat van het
Nationaal Groeifonds (L) voor het jaar 2026
(wijziging samenhangende met de
Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	5
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	5
3	Beleidsartikelen	8
3.1	Beleidsartikel 1 Kennisontwikkeling	8
3.2	Beleidsartikel 2 Onderzoek, ontwikkeling en innovatie	10
4	Bijlagen	12
	Bijlage 1: Totaaloverzicht NGF-projecten	12

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten, die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2026 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van het Nationaal Groeifonds.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

H. Herbert

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Opbouw 1^e suppletoire begroting 2026

Deze 1^e suppletoire begroting geeft een geactualiseerd beeld van de begrotingsuitvoering 2026. Onderdeel B, de begrotingstoelichting, is als volgt opgebouwd:

1. Leeswijzer.
2. Het overzicht van de belangrijkste suppletoire uitgaven mutaties. De belangrijkste verplichtingenmutaties zijn toegelicht in de artikelen.
3. De beleidsartikelen. Voor ieder beleidsartikel is de tabel «Budgettaire gevolgen van beleid» opgenomen. Hierin zijn de begrotingsmutaties voor de verplichtingen en uitgaven weergegeven.

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel

«Budgettaire gevolgen van beleid» van de 1^e suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties tot en met t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt.

Ondergrenzen toelichtingen

Voor het toelichten van de begrotingsmutaties zijn in deze eerste suppletoire begroting de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en

ontvangstmutaties Belangrijkste suppletoire

uitgavenmutaties 2026

Tabel 2 Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030	Uitgaven 2031
Stand vastgestelde begroting 2026¹		150.192	599.295	1.126.118	335.399	684.848	641.711
<i>Mutaties coalitieakkoord</i>							
<i>Belangrijkste suppletoire mutaties</i>							
NGF - project Impuls Open Leermateriaal bijdrage OCW	1	- 3.862	- 11.906	- 11.443	- 6.491	- 4.303	
NGF - project Opschaling publiek private samenwerking in het beroepsonderwijs bijdrage EZK	1	- 11.320	- 15.820	- 13.820	- 16.440		
NGF - project 6G Future Network Services bijdrage EZK	2	- 23.000	- 43.000	- 35.000	- 29.000	- 11.750	- 250
Kasschuiven	1 + 2	- 115.566	- 106.974	- 57.389	92.151	86.631	74.948
Overige mutaties	2	3.556	4.735	5.595	3.732	7.441	6.938
Stand 1^e suppletoire begroting 2026		0	426.330	1.014.061	379.351	762.867	723.347

1 Incl. ISB's, NvW en amendementen

Toelichting

Omzettingen

Drie omzettingen worden door middel van deze 1^e suppletoire begroting verwerkt:

- de omzetting voor het project *Impuls Open Leermateriaal* werd geadviseerd in de Kamerbrief over aanvullende besluitvorming over Nationaal Groeifonds project Impuls Open Leermateriaal (Kamerstuk [36 800-L, nr. 8](#));
- de omzettingen voor de projecten *Opschaling publiek private samenwerking in het Beroepsonderwijs* en *6G Future Network Services* werden geadviseerd in de Kamerbrief over aanvullende advisering Nationaal Groeifondsprojecten voorjaar 2026 (Kamerstuk [36 800-L, nr. 9](#)).

Project Impuls Open Leermateriaal (OCW)

Voor dit project uit de tweede ronde is de resterende voorwaardelijke toekenning van € 38 mln omgezet in een definitieve toekenning. Alle middelen voor dit project, in totaal € 78 mln, zijn nu definitief toegekend. De uitgaven voor deze toekenning voor 2026 zijn geraamd op € 3,9 mln.

Project Opschaling publiek private samenwerking in het beroepsonderwijs (EZK)

Voor dit project uit de tweede ronde is de voorwaardelijke toekenning van € 57,4 mln omgezet in een definitieve toekenning. Alle middelen voor dit project, in totaal € 210 mln, zijn nu definitief toegekend. De uitgaven voor deze toekenning voor 2026 zijn geraamd op € 11,3 mln.

Project 6G Future Network Services (EZK)

Voor dit project uit de derde ronde is € 142 mln aan gereserveerde Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 36 915 L,

middelen omgezet in een definitieve toekenning. Alle middelen voor dit project, in totaal € 203 mln, zijn nu definitief toegekend. De geraamde uitgaven voor deze omzetting bedragen € 23,0 mln in 2026.

Kasschuiven

Op basis van een herziening van de momenten waarop omzettingen van voorwaardelijke toekenningen en reserveringen worden verwacht zijn sommige middelen hiervoor verschoven naar andere jaren. Dat resulteert in deze som van kasschuiven.

Overige mutaties

Hieronder valt onder meer de tranche 2026 van de loon- en prijsbijstelling welke is toegevoegd aan de begroting van het Nationaal Groeifonds.

Als gevolg van de omzettingen en bovengenoemde mutaties is de huidige financiële stand van zaken van het NGF zoals weergegeven in tabel 3.

Tabel 3 Verdeling NGF-budget (bedragen x € 1 mln)

Initieel budget	20.000
<i>Departementale route</i>	
Toegekend	– 7.446,0
Voorwaardelijk toegekend	– 2.103,6
Gereserveerd	– 1.240,0
<i>Subsidieroute</i>	
Toegekend	– 143,4
Apparaatskosten	– 64,9
Overige mutaties	
Loon- en prijsbijstelling 2022	697,1
Loon- en prijsbijstelling 2023	908,7
Loon- en prijsbijstelling 2024	890,6
Loon- en prijsbijstelling 2025	21,8
Loon- en prijsbijstelling 2026	30,3
Terugboeking naar NGF 2024	1,6
Verlaging Voorjaarsnota 2022	– 660,0
Verlaging APB 2023	– 381,0
Verlaging Voorjaarsnota 2023	– 451,4
Verlaging Miljoenennota 2024	– 115,0
Verlaging amendement Belastingplan 2024	– 1.212,0
Verlaging Voorjaarsnota 2024	– 1.279,0
Verlaging Hoofdlijnenakkoord 2025	– 6.829,9
Overheveling project Rail Gent-Terneuzen naar Mobiliteitsfonds	– 103,3
Overheveling/afboeking NGF ACS/BES	– 130,0
Overheveling IPCEI AST	– 200,0
Nog beschikbaar	190,7

3 Beleidsartikelen

3.1 Beleidsartikel 1

Kennisontwikkeling Budgettaire

gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid art. 1 Kennisontwikkeling (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp begroting 2026 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB's (2)	Vastgestel- de begroting 2026 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1 ^e suppletoire begroting (4)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
Verplichtingen	903.171	0	903.171	- 903.171	0	549.540	282.562	- 140.524	45.000	45.000
Uitgaven	15.182	0	15.182	- 15.182	0	- 89.841	- 144.506	180.391	1.222	- 63.194
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	15.182	0	15.182	- 15.182	0	- 89.841	- 144.506	180.391	1.222	- 63.194
NGF - project Digitaliseringsimpuls onderwijs NI bijdrage OCW							20.100	35.100	- 28.300	- 26.900
NGF - project Impuls Open Leermateriaal bijdrage OCW	3.862	0	3.862	- 3.862	0	- 11.906	- 11.443	- 6.491	- 4.303	
NGF - project Ontwikkelkracht bijdrage OCW							- 16.792	- 6.316	- 80	- 3.000
NGF - project Nationale LLO Katalysator bijdrage OCW						- 112.500	- 17.500	65.000	65.000	
NGF - project Opschaling publiek private samenwerking in het beroepsonderwijs bijdrage EZK	11.320	0	11.320	- 11.320	0	- 15.820	- 13.820	- 16.440		
NGF - project Nationale Aanpak Professionalisering van Leraren bijdrage OCW						- 3.221	- 63.296	20.000	19.000	18.000
NGF - project Innovatieprogramma Onderwijshuisvesting OCW							11.851	89.538	- 50.095	- 51.294
NGF - project Tech kwadraat OCW						53.606	- 53.606			
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

Het geraamde kasbudget voor 2026 is nihil, waarmee er ook geen sprake is van budgetflexibiliteit. Dit verklaart de uitkomsten van 0%.

Tabel 5 Geschatte budgetflexibiliteit

	2026
<i>juridisch verplicht</i>	0%
<i>bestuurlijk gebonden</i>	0%
<i>beleidsmatig gereserveerd</i>	0%
<i>nog niet ingevuld/vrij te besteden</i>	0%

Toelichting

Verplichtingen

De vastgestelde begroting voor 2026 bedroeg € 903,2 mln.

Voor het project *Impuls Open Leermateriaal* wordt € 38,0 mln overgeheveld naar OCW.

Voor het project *Opschaling publiek private samenwerking in het beroepsonderwijs* wordt € 57,4 mln overgeheveld naar EZK.

Alle overige verplichtingruimte, waaronder die van de voorwaardelijke toekenningen voor de projecten *LLO Katalysator* en *Npuls*, worden doorgeschoven naar latere jaren.

De som van alle mutaties is € -903,2 mln. Dit leidt tot een nieuwe stand van
€ 0 mln.

Uitgaven

De vastgestelde begroting voor 2026 bedroeg € 15,2 mln.

Voor het project *Impuls Open Leermateriaal* wordt € 3,9 mln overgeheveld naar OCW.

Voor het project *Opschaling publiek private samenwerking in het beroepsonderwijs* wordt € 11,3 mln overgeheveld naar EZK.

De som van alle mutaties is € -15,2 mln. Dit leidt tot de nieuwe stand van
€ 0 mln.

3.2 Beleidsartikel 2 Onderzoek, ontwikkeling en

innovatie Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid art. 2 Onderzoek, ontwikkeling en innovatie (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2026 (1)	Mutaties via NvW, moties, amende- menten en ISB's (2)	Vastgestel- de begroting 2026 (3) = (1) + (2)	Mutaties 1 ^e suppletoire begroting (4)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (5) = (3) + (4)	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029	Mutatie 2030	Mutatie 2031
Verplichtingen	1.085.738	0	1.085.738	- 1.085.738	0	68.635	834.991	57.732	7.441	6.938
Uitgaven	135.010	0	135.010	- 135.010	0	- 145.239	- 86.794	66.883	82.322	81.636
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	135.010	0	135.010	- 135.010	0	- 145.239	- 86.794	66.883	82.322	81.636
NGF - project Circulair Plastics NL bijdrage KGG	0	0	0	0	0	- 12.376	- 8.318	8.016	7.531	- 1.852
NGF - project PhotonDelta bijdrage EZK	0	0	0	0	0	2.802	- 7.771	4.969		
NGF - project GroenvermogenII bijdrage KGG	49.000	0	49.000	- 49.000	0	- 78.000	- 65.000	19.200	76.800	76.800
NGF - project Luchtvaart in Transitie bijdrage I&W	0	0	0	0	0	- 4.400	- 1.300	3.400	2.300	
NGF - project Toekomstbestendige leefomgeving bijdrage VRO	10.000	0	10.000	- 10.000	0	0	10.000			
O&O&I onverdeeld departementale route	76.010	0	76.010	- 76.010	0	- 53.265	- 14.405	31.298	- 4.309	6.688
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

Het geraamde kasbudget voor 2026 is nihil, waarmee er ook geen sprake is van budgetflexibiliteit. Dit verklaart de uitkomsten van 0%.

Tabel 7 Geschatte budgetflexibiliteit

	2026
<i>juridisch verplicht</i>	0%
<i>bestuurlijk gebonden</i>	0%
<i>beleidsmatig gereserveerd</i>	0%
<i>nog niet ingevuld/vrij te besteden</i>	0%

Toelichting

Verplichtingen

De vastgestelde begroting voor 2026 bedroeg € 1,1 mld.

Voor het project *6G Future Network Services* wordt € 78,0 mln overgeheveld naar EZK.

Alle overige middelen, waaronder de voorwaardelijke toekenningen voor de projecten *GroenvermogenNL* en *PhotonDelta*, worden doorgeschoven naar latere jaren.

De som van alle mutaties is € -1,1 mld. Dit leidt tot een nieuwe stand van € 0 mln.

Uitgaven

De vastgestelde begroting voor 2026 bedroeg € 135,0 mln.

Voor het project *6G Future Network Services* wordt € 23,0 mln overgeheveld naar EZK.

Alle overige middelen, waaronder de (resterende) voorwaardelijke toekenningen voor de projecten *GroenvermogeNL* (€ 49,0 mln) en *Toekomst-bestendige leefomgeving* (€ 10,0 mln), worden doorgeschoven naar latere jaren.

De som van alle mutaties is € - 135,0 mln. Dit leidt tot de nieuwe stand van € 0 mln.

4 Bijlagen

Bijlage 1: Totaaloverzicht NGF-projecten

Tabel 8 biedt een overzicht van alle geraamde jaarlijkse kasuitgaven per NGF-project. Er wordt een onderscheid gemaakt naar definitieve toekenningen en voorwaardelijke toekenningen.

Tabel 8 Geraamde jaarlijkse kasuitgaven per NGF-project (bedragen x €1 mln)

Definitieve toekenningen			Dept.	Totaal	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Artikel	Ronde	Project			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Definitieve toekenningen																		
1	1	Leeroverzicht & Skills	OCW	28,5	3,4	6,1	7,0	6,6	5,4									
			SZW	16,2	2,7	3,9	3,7	4,8	1									
1	1	Nationaal Onderwijslab	EZK	91,5	5,5	6,5	0,0	7,7	10,6	6,6	7,8	14,6	32,2					
1	2	Collectief laagopgeleiden en laaggeletterden	OCW	50,5	0,2	1,5	3,3	2,0	25,5	17,4	0,6							
1	2	Digitaal Onderwijs Goed Geregeld	OCW	34,3	0,0	2,5	4,4	6,8	4,8	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2				
1	2	Npuls	OCW	384,7	1,4	14,9	48,7	46,1	95,2	103,0	67,3	8,0						
1	2	Impuls Open Leermateriaal	OCW	78,0	1,6	6,2	8,0	11,1	16,2	12,4	11,2	6,2	4,0					
1	2	Nationale LLO Katalysator	OCW	167,0	0,9	3,8	35,4	47,9	65,5	8,6	4,0	0,9						
1	2	Ontwikkelkracht	OCW	101,2	0,2	7,8	22,6	38,2	23,5	9,0								
1	2	Opschaling publiek private samenwerking in het beroepsonderwijs	EZ	152,6		39,9	33,4	40,4	28,4	10,5								
1	3	Creative Industries Immersive Impact Coalition (CIIC)	OCW	102,3			0,7	24,6	41,7	27,4	4,5	3,0	0,4					
1	3	DUTCH	VWS	48,0			7,2	24,5	8,2	2,7	2,7	2,7						
1	3	Innovatieprogramma Onderwijshuisvesting	OCW	124,2			1,2	14,9	35,7	34,1	38,3							
1	3	Techkwadraat	OCW	145,8			1,7	49,8	46,5	47,9								
1	3	Meer Uren Werkt!	SZW	30,0			0,9	5,6	5,2	5,2	5,5	7,7						
1	3	Nationale Aanpak Professionalisering Leraren	OCW	73,1			1,5	6,9	32,2	32,5								
2	1	AiNed	EZ	189,0	5,7	10,5	17,0	22,6	35,0	37,0	27,6	25,6	7,8					
2	1	Health-RI	EZ	69,0	10,0	12,0	11,6	11,4	11,0	8,0	5,0							
2	1	QuantumDeltaNL	EZ	614,9	45,9	82,5	83,8	75,9	66,6	64,1	71,2	61,5	63,5					
2	1	RegMed XB	EZ	56,3	9,4	15,5	12,1	6,3	7,8	1,3	0,3	3,6						
2	2	Biotech Booster	OCW	49,6	1,1	1,7	15,8	18,0	8,7	3,0	1,2							
2	2	Cellulaire agricultuur	LVVN	60,0		1,9	12,0	20,5	10,0	3,8	4,3	7,5						
2	2	Circular Plastics NL	KGG	167,0		9,8	28,9	18,6	21,2	27,7	19,3	41,4						
2	2	CropXR	LVVN	20,8	0,7	2,7	2,7	4,9	5,2	2,4	2,2							
2	2	De revolutie van zelfdenkende moleculaire systemen	OCW	96,9		4,5	14,8	9,3	15,6	20,3	12,8	12,7	6,9					
2	2	Digitale Infrastructuur en Logistiek	I&W	51,1	0,6	8,2	12,5	12,2	10,0	7,6								
2	2	Dutch Metropolitan Innovations	I&W	78,3		1,9	10,6	27,1	16,2	16,2	6,3							
			BZK	6,7		0,3	1,3	2,1	1,4	1,1	0,5							

Totaal

2.103,6

Tabel 9 bevat een overzicht van de verschillende modaliteiten per NGF-project.

Tabel 9 Verhouding modaliteiten per NGF-project (bedragen x € 1 mln)						
Artikel	Ronde	Project	Departement	Gereserveerd	Voorw. toegekend	Toegekend
1	1	Leeroverzicht & Skills	OCW			28,5
			SZW			16,2
1	1	Nationaal Onderwijslab AI	EZK		51,1	91,5
1	2	Collectief laagopgeleiden en laaggeletterden	OCW			50,5
1	2	Digitaal Onderwijs Goed Geregeld	OCW			34,3
1	2	Impuls Open Leermateriaal	OCW			78,0
1	2	Nationale LLO Katalysator	OCW		225,0	167,0
1	2	Npuls	OCW		175,3	384,7
1	2	Ontwikkelkracht	OCW		149,2	183,2
1	2	Opschaling publiek private samenwerking in het beroepsonderwijs	EZK			210,0
1	3	Creative Industries Immersive Impact Coalition (CIIC)	OCW		97,7	102,3
1	3	DUTCH	VWS		50,0	82,0
1	3	Innovatieprogramma Onderwijshuisvesting	OCW		359,5	124,2
1	3	Techkwadraat	OCW		205,8	145,8
1	3	Meer Uren Werkt!	SZW		45,0	30,0
1	3	Nationale Aanpak Professionalisering Leraren	OCW		86,5	73,1
2	1	AiNed	EZK			189,0
2	1	Health-RI	EZK			69,0
2	1	QuantumDeltaNL	EZK			614,9
2	1	RegMed XB	EZK			56,3
2	2	Biotech Booster	OCW			246,0
2	2	Cellulaire agricultuur	LVVN			60,0
2	2	Circular Plastics NL	KGG		53,0	167,0
2	2	CropXR	LVVN		21,5	20,8
2	2	De revolutie van zelfdenkende moleculaire systemen	OCW			96,9
2	2	Digitale Infrastructuur en Logistiek	I&W			51,1
2	2	Dutch Metropolitan Innovations	I&W			78,3
			BZK			6,7
2	2	Einstein Telescope	OCW	870,0		42,0
2	2	Groeiplan Watertechnologie	I&W			135,0
2	1 en 2	GroenvermogenNL	KGG		192,0	646,0
2	2	Luchtvaart in Transitie	I&W		11,4	371,5
2	2	Nieuwe Warmte Nu!	KGG			200,0
2	2	NL2120, het groene verdienvermogen van Nederland	I&W		40,0	70,0
2	2	NXTGEN HIGHTECH	EZK			450,0
2	2	Oncode Accelerator	EZK		41,0	284,0
2	2	PharmaNL	VWS			79,0
2	2	PhotonDelta	EZK		50,0	421,2
2	2	Toekomstbestendige leefomgeving	VRO		40,0	60,0
2	2	Werklandschappen van de toekomst	VRO			26,2
2	2	Zero-emissie binnenvaart batterij-elektrisch	I&W			50,2
2	3	6G Future Network Services	EZK			203,0
2	3	Biobased Circular	KGG	236,0		102,0
2	3	SolarNL	KGG			135,0
2	3	CPBT	LVVN		69,5	55,0
2	3	Holomicrobioom	LVVN		140,0	60,0
2	3	Maritiem Masterplan	I&W			210,0
2	3	Material Independence & Circular Batteries	EZK	134,0		157,9
2	3	POLARIS	DEF			101,7
2	3	Re-Ge-NL	LVVN			129,0